

עסקים ולומדים

זווית יהודית אקטואלית לקהילת אנשי העסקים

פרשת ויחי ז' טבת התשע"ו

נשיא ומייסד החברה

הוא בנה את החברה בשתי ידי. זה התחיל כעסק עם כמה עובדים שהיו כמו משפחה, ועכשיו כשהוא עומד בפני פרישה זו חברה ענקית המעסיקה אינספור עובדים. במעמד הפרישה נכחו אלו שהתחילו אתו את הדרך, שחיכו לשמוע ממנו את מה שרק הוא יכול לומר.

התיאור הזה נשמע מוכר, ונראה שרק צריך מפעם לפעם להחליף את שם החברה.

תהליך ומעמד דומה קורה גם בסיפור הפרשה שלנו. יעקב אבינו בונה משפחה גדולה ולמעשה מניח את היסודות להיווצרות עם ישראל. מאדם שנס על חייו מפני אחיו אל עבר הלא נודע הוא מקים משפחה שלמעשה הופכת לעם. בפרשה שלנו מתואר מעמד הפרישה של יעקב.

צלילות ופיכחות הדעת של יעקב, ההכרה העמוקה בכוחותיו של כל אחד מילדיו וההשראה הנבואית בה ניחן מביאים אותו להעניק צוואה שמשקפת את המעבר מן המרחב המשפחתי אל המרחב של עם ההולך ונבנה.

כאשר מתבוננים בדבריו של יעקב בולט ההבדל ביחסו לשלושת ילדיו הגדולים: ראובן, שמעון ולוי לשאר האחים. אם כלפי שלשת הראשונים הוא מביע תרעומת וביקורת קשה לאור מעשיהם, הרי שאצל שאר האחים יעקב מתייחס דווקא לצדדים הטובים. המהלך הזה מסביר, כמובן, מדוע מעניק יעקב את ההנהגה ליהודה, הבן הרביעי שלו מלאה אשתו, המקביל ליוסף, בנו בכורו מרחל.

התבוננות נוספת על תוכן הדברים של יעקב לשלושת בניו הגדולים מלמדת שלפחות כלפי שניים מהם, יש בהם לא רק הנמקה לדחייתם מן ההנהגה אלא גם הכוונה לתפקיד ייחודי משלהם.

שמעון ולוי אחים כלי חמס מכרתיהם. בסדם אל תבא נפשי בקהלם אל תחד כבדי כי באפם הקגו איש וברצצ'ם עקרו שור. ארור אפם כי עז ועברתם כי קשתה אחלקם ביעקב ואפיצם בישראל. (בראשית מט, ה-ז)

שמעון ולוי מאבדים את זכותם להתקיים כשבטים עצמאיים. הם מחולקים ונפוצים בקרב שאר השבטים. ניתן לראות בכך עונש, אבל ניתן לראות בכך גם הכוונה מחודשת של הכוחות המיוחדים שלהם. כך למשל מביא רש"י את דברי חז"ל:

"שאין לך עניים, סופרים ומלמדי תינוקות אלא משמעון, כדי שיהיו נפוצים; ושבטו של לוי עשאו מחזר על הגרנות לתרומות ולמעשרות"

נוכחותם של עניים בחיינו מגבירה בנו את החמלה ועשיית החסד, זמינותם של סופרים ומלמדי תינוקות מגבירה את לימוד התורה, ומפגש עם לויים וכהנים על בסיס קבוע מזמינה חיבור לאנשי קודש ומעלה.

כך מכין יעקב את ייסודו של עם ישראל.

כותב המאמר הינו: הרב בועז גנוט,

מנהל אגף הנישואין וקהילות של ארגון רבני צהר.

בארגון רבני צהר חברים למעלה מ-1,000 רבנים ואנשי חינוך, הפועלים בהתנדבות לקדם זהותה היהודית של מדינת ישראל, מתוך הידברות ושותפות. ארגון רבני צהר מבוסס על עקרונות של יושרה ונאמנות למדינה, תוך מחויבות להלכה ולמסורת היהודית.

ארגון צהר מזמין אותך להיות שותף באיחוד החברה הישראלית ובעיצוב דמותה היהודית של מדינת ישראל

לתרומות ולתמיכה בפעילויות של צהר: 1800-071-414 | www.tzohar.org.il

חפשו אותנו ב-f

